

Coriolan comite a doua trădare, de astă dată față de volsci — aliații săi. Tălmăcirea curentă a acestei acțiuni o socotea ca dovada unei excepționale dragoste filiale.

În concepția lui Brecht, cu totul altele sînt forțele ce-și stau față în față: Roma, conflictul între plebei și patricieni, și nemăsurata încredere în sine a lui Coriolan. Socotind că Roma nu poate renunța la serviciile lui, cel care a salvat-o de volsci, trufia îl împinge la trădare. Împreună cu noul aliat — dușmanul de ieri — Coriolan atacă propria-i patrie, convins că nimeni n-o mai poate apăra. În adaptarea lui Brecht, renunțarea la atacul Romei nu mai este o dovadă a dragostei filiale în fața rugămintii Volumniei, ci e motivată de teama că cetatea îi poate ține piept cu eficiență. Omorît de aliații lui vremelnici, Coriolan — și în versiunea lui Brecht — ispășește ambele trădări. Mai trebuie scos în evidență și modul în care Brecht tratează conflictul plebei-patricieni, conflict de clasă, cu geniala transpunere a unui început de răzmeriță într-o grevă „pasivă” a plebeilor, care, prin refuzul de a munci, paralizază acțiunile patricienilor.

Dacă aceste aspecte de conținut ale concepției brechtiene asupra lui *Coriolan* sînt suficiente pentru a face din spectacol un punct de atracție internațional, ele sînt sporite prin realizarea scenică (regia, Manfred Weckwerth, scenografia, Karl von Appen). Pe scena nudă, decorul — o poartă — alternează albul cu negrul, conform unor semnificații precise. Sugerînd marmura albă, ea reprezintă Cetatea Eternă, forul, senatul, după cum versoul ei — lemn negru, necioplit — exprimă tabăra volsclilor, palatul lui Tullius Aufidius. Poarta, montată pe scena turnantă și prezentată sub diferite unghiuri, creează impresia unor spații diferite, într-o perspectivă ce variază de la intimitatea unei camere pînă la vastitatea taberei de luptă. Scenele bătlăilor, atît cele de masă, cît și aceea de neuitat — duelul dintre Caius Marcius și Tullius Aufidius —, sînt executate într-un mod ireproșabil, cu o puternică expresivitate. În lupta dintre cele două tabere, zăngănitul armelor și gesturile războinice sînt acompaniate de strigătele combatanților: fiecare scandează numele conducătorului său. Gesturile, pașii dau impresia unui desăvîrșit echilibru dinamic, un fel de balet modern. Prin contrast, scena duelului se desfășoară într-o tăcere mormintală, în care doar gîfiiile și icnetele marchează ritmul și fazele luptei. Covîrșitoare este, prin simplitate și tensiune tragică, scena uciderii lui Coriolan de către volsci.

În rolul lui Coriolan, Eckehardt Schall realizează o creație impresionantă; Hilmer Thate în Aufidius și Wolf Kaiser în Menenius Agrippa îl secondează cu multă strălucire. *Tragedia lui Coriolan* pe scena lui Berliner Ensemble se bucură de un mare răsunet internațional. Scară de seară, mașini din Republica Democrată Germană și din R.F.G., precum și din multe alte țări, își dau întâlnire pe Schiffbauerdamm.

Cu acest spectacol s-a mai petrecut și un alt fapt, rar întâlnit în istoria teatrului. Premiera a stîrnit, după cum era și de așteptat, multe discuții, controverse, la care au participat cei mai cunoscuți teatrologi din R.D.G., ca și de peste hotare. Creatorul spectacolului, Manfred Weckwerth, s-a arătat receptiv și și-a însușit acele puncte de vedere corespunzătoare concepției lui artistice, modificînd spectacolul. E un gest de probitate artistică demn de admirat și, pentru cei care au curajul, de imitat.

M. Johannes

OTE • NOTE • NOTE • NOTE • NOTE • NO

175 de ani de la moartea lui Grillparzer

Burgtheater din Viena se pregătește să sărbătorească aniversarea a 175 de ani de la nașterea cunoscutului dramaturg austriac Franz Grillparzer. Cu această ocazie se va juca în fiecare zi, timp de o săptămână, câte o piesă din dramaturgia sa : *O ceartă frățească la Habsburgi*, *Norocul și sfîrșitul regelui Ottokar*, *Lina de aur*, *Sapho*, *Valurile mării* și *o dragoste*.

Nenorocirea mincinosului și Esther. În ziua aniversării, ședința festivă a Academiei, consacrată dramaturgului-poet, va avea loc în incinta teatrului.

Un spectacol popular

În programul Festivalului teatral vienez 1965, figurează și teatrul popular „Wiener Pawlatschen Theater”, ale cărui spectacole sînt prezentate în aer liber, ca în vremurile de demult. Piesa aleasă este